

**MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Rayon/ Munițipiy

Yaşamak eri

Üretmāk kurumnarı:

Ürenicinin adı, soyadı

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURASI

**BAKALAVRA İÇİN EKZAMEN
LİŤEY ÇEVİRİMİ**

Gumanitar profili

Mayın 19, 2021

Tamannamak vakıdı – 180 minut

Läzımnı tedariklär: *maavi renkli kalem.*

Ürenici için nasaatlar:

- Dikat oku herbir cümleyi, verilmiş işi tamanna.
- Kendibaşına işlä.

İi saatlan!

Toplam sayısı: _____

Gum. profil

Çok sıra şakacı insan düzer lafını otürlü, nicä kilimci kilimi kırêr. Sade neredän bu lafları o derin fikirli çıkarêr?!

Yaşayardı küüyümüzde bir orta boyda adam, angısının lafi insannan pek kolay uyardı. Çekilardı o Köselerdän, angılarından, şükür Allaha, Beşalmada çok insan var. O brigadirlik ettiydi hayli vakıt.

Kolhoz günnerinde o çok elektän elenmişti...

Derin gramotası onun yoktu, ama başçıvancılıu becerardı ölä, ani siirek agronomnara verilardı. Bilardı o işin halizliini.

Kolhozçular çoktan sınaştıydılar onun kısadan lafına. O sölärdi lafı kısadan, ama açık, her zaman da şakaya onu getirardı.

İnsan oturduynan üülen ekmeeni imää, İvan Georgieviç hızlanardı komşu brigadaya, almaa ne läözüm kendi brigadasına. Açan o geeri döner, hesap alêr, ani brigadanın kişileri girişmişlär işlemää. Bezbelli, sıkıymış iş. Bakêr o saadına da görer, ani taa diil vakıt işlemää, taa üülenlik zamanı bitmedi. Etişer o insannarın yanına da, sansın kendi-kendinä, kolverer bir şaka soruş: “E, neçin muzıkasız oynamaa çeketmişiniz?!”

O çalışardı kurmaa işi brigadasında otürlü, nicä islää ev saabiykası donadêr içersini, açan herbir şey kendi erinde. Brigadir bulardı tatlı laf herbirinä.

Tä neçin işin çeketmesinde İvan Georgieviç kısadan, ama derindän, sansın bütün gecä bu lafları düşünmüş, sıralardı, angı işi hem kim onu yapacak. Läözımsaydı, o kendi ellerinnän gösterecek, nesoy işi taa gözäl, bütün ürektän yapmaa.

Bölä adamdı İvan Georgieviç Kösä, başçıvancılarnın anılmış brigadiri...

Vardı, da yok... Ama işinnän, insannınnan o bulunacak çok zamannarda küülülerin hatırında.

(Mina Kösä “Neçin muzıkasız?!”)

№	İtemnär	Ballar	
I.	Verili fragmentä analiz yapın	32 bal	
1.	Verili tekstin fragmentini dikat okuyun da aşadaki soruşlara cuvap edin: a) baş personaj kimnerdän çekilardı? (1 cümlä) _____ _____	L 0 1	L 0 1
	b) İvan Georgieviç brigadasında nicä işi kurmaa savaşardı? (4 cümlä) _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

2.	Verili deyimä “... yaşamasında çok elektän elenmiş ...” kendi düşünmek- lerinizi açıklayın? (4 cümlä) _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
3.	Verili fragmenttän dört artistik kolaylı çıkarın. Onnarın ne olduunu, belli edin. _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4.	“Bölä adamdı İvan Georgieviç Kösü, başçivancıların anılmış brigadiri... Nesoydu o? Devam edin. (4 cümlä) _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
5.	Ne üzerä o kalmış küülülerin hatırında? Fikrinizi açıklayın. (3 cümlä) _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
6.	Tanıdınız insannarın arasında İvan Geogievicä benzeyän kişi var mı? (4 cümlä) _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6

II.	Aşaadakı soruşlara cuvap verin	28 bal	
1.	<p>Teksttän ıkarın:</p> <p>a) <i>iki</i> adlık saabilik formasında da onnarın <i>üzünü</i>, <i>halını</i> belli edin;</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>b) <i>iki</i> adlık, angılarında yok vokal garmoniyası da koyun onnarı:</p> <p>1. _____ (<i>küç. f., D. h.</i>);</p> <p>2. _____ (<i>S.f, I üz, b.s; E.h.</i>)</p>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3
2.	<p>Verili aderliklerin çeřitlerini belli edin.</p> <p><i>Bu</i> _____</p> <p><i>O</i> _____</p> <p><i>Kendi</i> _____</p> <p><i>Kim</i> _____</p>	L 0 1 2	L 0 1 2
3.	<p>Verili teksttän çıkarın:</p> <p>a) <i>birär işlik</i> lââzımını formada;</p> <p>1. <i>mutlak gemiş z., III-cü üz, b. s.</i> _____</p> <p>2. <i>şindiki zaman III-cü üz, . s</i> _____</p> <p>3. <i>bellisiz gemiş z., III-cü üz, . s.</i> _____</p> <p>b) <i>iki izafet</i> konstruktiyasında lafbirleşmesi da hesaplarını belli edin.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3
4	<p>Verili lafa “<i>saabi</i>” fonetika analizini yapın.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
5.	<p>Lafa “<i>saadına</i>” morfologiya analizini yapın.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3

6.	Çizili cümleyi çıkarın da ona sintaksis analizini yapın.	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
III	Mini-yaratma	40 bal	
	<p>„ <i>Adam kendi işinnün şannı olêr...</i> ” temasına görä kendi fikrinizi açıklayın (1 – 1,5 sayfa). Fikrinizi açıklamaa deyni, aşaadakı planı hesaba alın:</p> <p>1. Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun.</p> <p>2.Fikrinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli).</p> <p>3. Dolu hem dooru literatura dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, läüzımnı materialı kullanın.</p> <p>4. Derindän kendi bakışınızı, pozitiyanızı, kişiliininizi gösterin.</p>	L 0 2 4 6 8 10 12 L 0 2 4 6 8 10 L 0 2 4 6 8 10 L 0 2 4 6 8	L 0 2 4 6 8 10 12 L 0 2 4 6 8 10 L 0 2 4 6 8

